

Naam: E. Leppink
Datum: 12 oktober 2021
Team/teamonderdeel: CZ Control en Audit
Telefoonnummer: 1312

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Portefeuillehouder

Najaarsrapportage 2021
A.L. Langius

Samenvatting raadsvoorstel

Met de najaarsrapportage legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering van de programmabegroting 2021. Daarmee wordt de raad in staat gesteld zijn controlerende taak uit te voeren op basis van de kaders die zijn gesteld in de programmabegroting 2021. Deze rapportage gaat over de eerste acht maanden van 2021 met een doorkijk naar het einde van het jaar. De bijstellingen in de najaarsrapportage tellen op tot een positieve mutatie van 9,51 miljoen euro. Samen met het begrotingssaldo na vaststelling van de voorjaarsrapportage (2,55 miljoen euro), komt het begrotingssaldo daarmee uit op 12,06 miljoen euro voordelig. Het college stelt de gemeenteraad voor om vanuit dit saldo een bedrag van 11,84 miljoen euro te reserveren. Het begrotingssaldo 2021 na vaststelling van de najaarsrapportage komt na de voorgestelde reserveringen uit op 219.000 euro voordelig. In de najaarsrapportage wordt ook ingegaan op de beleidsinhoudelijke tussenstand 2021 van de programma's.

Voorgesteld raadsbesluit

De raad wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de najaarsrapportage 2021, met daarin:
 - a. Financiële bijstelling van de begroting 2021;
 - b. Actualisatie van de taakstellingen;
 - c. Geactualiseerd beeld van de grondexploitaties;
 - d. Beleidsinhoudelijke tussenstand van de programma's
 - e. Stand van zaken aanbevelingen accountant.
2. De in 2021 ontvangen extra dividenduitkering van Cogas van 6,84 miljoen euro te storten in de algemene reserve grondbedrijf.
3. Een bestemmingsreserve sociaal domein in te stellen.
4. Een bedrag van 4 miljoen euro te storten in de nieuw in te stellen bestemmingreserve sociaal domein.
5. Een bedrag van 500.000 euro toe te voegen aan de egalisatievoorziening afval.
6. Een bedrag van 500.000 euro te reserveren voor een impuls cultuur.
7. De begroting 2021 op basis van de najaarsrapportage 2021 te wijzigingen volgens onderstaande tabel:

Hoofdtakveld	Begroting voor NJR	Wijziging		Begroting na NJR
Lasten	2021	2021	N/V	2021
0 Bestuur en ondersteuning	43.339	1.958	N	45.297
1 Veiligheid	7.059	267	N	7.326
2 Verkeer en vervoer	13.645	551	N	14.196

3 Economie	13.814	-39	V	13.776
4 Onderwijs	11.552	-38	V	11.514
5 Sport, cultuur en recreatie	16.598	1.095	N	17.693
6 Sociaal domein	164.424	3.069	N	167.493
7 Volksgezondheid en milieu	22.256	1.024	N	23.280
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	10.205	46	N	10.251
Totaal lasten	302.892	7.933	N	310.826

Bedragen x 1.000 euro

Hoofdtakveld	Begroting voor NJR	Wijziging		Begroting na NJR
Baten	2021	2021	N/V	2021
0 Bestuur en ondersteuning	-215.602	-11.224	V	-226.826
1 Veiligheid	-45	-238	V	-283
2 Verkeer en vervoer	-819	-469	V	-1.288
3 Economie	-11.952	-160	V	-12.112
4 Onderwijs	-4.567	-	N	-4.567
5 Sport, cultuur en recreatie	-304	-369	V	-673
6 Sociaal domein	-48.141	-3.705	V	-51.846
7 Volksgezondheid en milieu	-20.704	-32	V	-20.736
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-7.488	-41	V	-7.529
Totaal baten	-309.622	-16.238	V	-325.860

Bedragen x 1.000 euro

Totaal saldo van baten en lasten	-6.730	-8.304	V	-15.034
---	---------------	---------------	----------	----------------

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Begroting voor NJR	Wijziging		Begroting na NJR
	2021	2021	N/V	2021
Stortingen reserves	8.639	11.850	N	20.489
Onttrekkingen reserves	-4.461	-1.212	V	-5.673
Totaal reserves	4.177	10.638	N	14.816

Bedragen x 1.000 euro

Begrotingssaldo na bestemming	-2.553	2.334	N	-219
--------------------------------------	---------------	--------------	----------	-------------

Bedragen x 1.000 euro

Inleiding

Sinds het begrotingsjaar 2019 wordt de raad op drie momenten in het jaar geïnformeerd over de uitvoering van de programmabegroting. Dit gebeurt in de voorjaarsrapportage (na 4 maanden), de najaarsrapportage (na 8 maanden) en de slotrapportage (na 11 maanden). Op basis van de tussentijdse rapportages wordt de raad voorgesteld de begroting 2021 te wijzigen.

De voorliggende najaarsrapportage geeft inzicht in de financiële afwijkingen ten opzichte van de (basis-)begroting met daarbij een korte toelichting. Daarbij zijn ook de taakstellingen betrokken. De najaarsrapportage geeft ook een geactualiseerd beeld van de grondexploitaties en een beleidsinhoudelijke tussenstand 2021 van de programma's. Tot slot wordt gerapporteerd over de stand van zaken met betrekking tot de aanbevelingen van de accountant.

Effecten coronacrisis

In deze najaarsrapportage wordt de begroting voor bijna 300.000 euro nadelig bijgesteld door de effecten van de coronacrisis. De parkeeropbrengsten blijven over 2021 naar verwachting fors achter als gevolg van de coronacrisis. In de voorjaarsrapportage is al een nadeel van 500.000 euro gemeld. Via deze rapportage stellen we voor de begroting nog eens met 300.000 euro naar beneden bij te stellen. Omdat wij verwachten dat de parkeeropbrengsten in de komende jaren op een structureel lager niveau zullen liggen worden de parkeeropbrengsten in de begroting 2022 structureel verlaagd.

Vaststelling compensatie inkomstenderving bij gemeenten door corona over 2020

In 2020 hebben gemeenten van het Rijk een voorschot gekregen op de compensatie voor gedeerde inkomsten als gevolg van corona. De compensatie betreft de volgende posten: toeristenbelasting, parkeerbelasting, terras-, precario- en reclamebelasting, marktgelden, evenementenleges, havengelden en kwijschelding / oninbaar verklaren lokale heffingen als gevolg van corona. De definitieve vaststelling van de compensatie voor inkomstenderving door corona over 2020 moet nog plaatsvinden. Wij verwachten op basis van de wekelijkse realisatiecijfers een aanvullende compensatie van ongeveer 700.000 euro. Na vaststelling van het definitieve bedrag door het Rijk zal de aanvullende coronacompensatie worden verwerkt in de slotrapportage 2021.

Beoogd effect

De najaarsrapportage biedt inzicht in de uitvoering van de begroting 2021.

Argumenten voor

1.1 Dit is conform de financiële verordening en het raadsbesluit van 29 januari 2019.

De financiële verordening gemeente Almelo 2017 schrijft voor dat het college de raad over de realisatie van de programmabegroting informeert, door middel van één of meerdere tussentijdse rapportages. De frequentie van de tussentijds rapportages wordt vastgesteld bij raadsbesluit. Op 29 januari 2019 heeft de raad besloten tot een drietal tussentijdse rapportages per jaar. De najaarsrapportage is hiervan de tweede.

1.2 De najaarsrapportage geeft een financiële tussenstand van de begroting 2021.

Deze najaarsrapportage geeft informatie over de financiële stand van zaken in relatie tot de uitvoering van de programmabegroting 2021.

1.3 De najaarsrapportage 2021 geeft een prognose voor het einde van het jaar.

Deze rapportage over de eerste acht maanden van 2021 geeft een doorkijk naar het einde van het jaar.

2.1 De algemene reserve grondbedrijf is negatief

Deze algemene reserve grondbedrijf is op dit moment negatief en wordt als gevolg van de aanvullende storting ten opzichte van het financiële herstelplan versneld aangevuld. Ultimo 2021 bedraagt de reserve grondbedrijf, bij gelijkblijvende omstandigheden en rekening houdend met de al opgenomen dotatie in 2021 in het kader van het financieel herstel, dan naar verwachting nog 8,76 miljoen euro negatief.

Tegenover de negatieve reserve grondbedrijf staat een positieve algemene reserve. Rekening houdend met de geplande storting van 1 miljoen euro vanuit de begroting 2021, bedraagt deze eind 2021 naar verwachting 28,96 miljoen euro.

- 2.2 *De financiële positie wordt verder versterkt met het oog op toekomstige ontwikkelingen*
De algemene reserve en de algemene reserve grondbedrijf (samen algemene reserve) bedragen na de voorgestelde storting in totaal 20,2 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee ruim voldoende om de huidige risico's op te kunnen vangen. Met een benodigde weerstandscapaciteit van ongeveer 11,3 miljoen euro (Programmabegroting 2022) komt de weerstandsratio op 1,8.

Het is van belang te onderkennen dat deze weerstandsratio de komende jaren onder druk kan komen te staan op het moment dat reeds geïdentificeerde risico's zich daadwerkelijk zouden voordoen. Daarnaast zorgen geplande projecten zoals XL Businesspark 2, Stadskade, Westerdok en nieuwe woningbouwlocaties ervoor dat de toekomstige financiële onzekerheden en de risico's toenemen, waardoor mogelijk meer weerstandsvermogen moet worden aangehouden.

- 2.3. *Een betere reservepositie maakt toekomstige ontwikkelingen mogelijk*
De vorig jaar door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsagenda voor stadsontwikkeling. Daarin zijn een aantal gebieden aangewezen als prioritaire ontwikkel- of herstructureringsopgaven. Investeren in deze gebieden is van groot belang voor de toekomstige ontwikkeling van Almelo en de sociale en economische vitaliteit van de stad. Deze geplande projecten kennen mogelijk wel aanloopverliezen of tekorten. Voor deze mogelijke aanloopverliezen of tekorten zijn nog geen middelen gereserveerd.

- 3.1. *Het instellen en muteren in reserves is een raadsbevoegdheid.*
Op grond van zijn wettelijke budgetrecht kan alleen de gemeenteraad besluiten tot het instellen of opheffen van reserves. Dat geldt ook voor besluiten tot het doteren aan c.q. onttrekken uit reserves.

- 4.1. *Het fonds sociaal domein kent een helder doel.*
De raad wordt voorgesteld om een bedrag van 4 miljoen euro te storten in een fonds sociaal domein. Dit fonds kan ingezet worden om in de komende jaren incidentele tekorten binnen de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdhulp op te vangen. Op deze wijze kunnen financiële effecten als gevolg van bijvoorbeeld autonome prijsstijgingen in het sociaal domein of fluctuaties in de Rijksuitkering incidenteel worden opgevangen. Wij maken onze begroting hiermee meer robuust.

- 5.1 *Tekorten of overschotten op de afvalbegroting worden verrekend met de egalisatievoorziening afval.*
De gemeente streeft 100% kostendekkendheid na voor de afvalstoffenheffing. Eventuele voor- en nadelen op de afvalbegroting worden jaarlijks verrekend met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Met name als gevolg van de stijgende verwerkingskosten voor grofvuil en de hoge vervuilingsgraad van GFT en van PMD-afval staat de afvalbegroting al sinds enige tijd onder druk. Een tariefsverhoging is op termijn niet uit te sluiten. We stellen voor om een bedrag van 500.000 euro te storten in de egalisatievoorziening afval, zodat de voorziening van voldoende omvang is om eventuele tekorten op de afvalbegroting in 2022 te dekken.

6.1 *Er zijn middelen nodig om een impuls te geven aan cultuur in onze stad*

Op verzoek van de raad werkt het college op dit moment aan de actualisatie van de cultuurvisie. De nieuwe cultuurvisie 2021-2025 wordt in het najaar ter vaststelling aan de raad aangeboden. Deze cultuurvisie betreft een actualisatie en geen nieuw beleid. Om toch een impuls te geven aan ons cultureel klimaat stellen wij voor om nu een bedrag van 500.000 euro te reserveren. Het bedrag wordt toegevoegd aan de reserve overlopende werken en blijft meerjarig beschikbaar. Een concreet bestedingsvoorstel leggen wij gelijktijdig met de geactualiseerde cultuurvisie aan uw raad voor. Voor alle helderheid: dit bedrag is bedoeld om nieuwe initiatieven en ambities op het vlak van cultuur aan te jagen en niet bedoeld om bezuinigingen te verzachten en ook niet bedoeld als aanvullende corona-compensatie.

7.1 *De raad autoriseert de baten en lasten op hoofdtakveldniveau.*

In artikel 3, lid 4 van de Financiële verordening gemeente Almelo 2017 is vastgelegd dat de raad op het niveau van de hoofdtakvelden de baten en lasten vaststelt.

Kanttekeningen

1.1 *De definitieve compensatie voor inkomstenderving bij gemeenten door corona over 2020 is nog niet bekend*

In 2020 hebben gemeenten van het Rijk een voorschot gekregen op de compensatie voor gederfde inkomsten als gevolg van corona. De compensatie betreft de volgende posten: toeristenbelasting, parkeerbelasting, terras-, precario- en reclamebelasting, marktgelden, evenementenleges, havengelden en kwijtschelding / oninbaar verklaren lokale heffingen als gevolg van corona. De definitieve vaststelling van de compensatie voor inkomstenderving door corona over 2020 moet nog plaatsvinden. Wij verwachten op basis van de wekelijkse realisatiecijfers een aanvullende compensatie van ongeveer 700.000 euro. Na vaststelling van het definitieve bedrag door het Rijk zal de aanvullende coronacompensatie worden verwerkt in de slotrapportage 2021.

2.1. *De weerstandsratio is hoger dan de minimale weerstandsratio*

In de Kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2024 is het beleid ten aanzien van weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgelegd. Op grond van de nota wordt gestreefd naar een minimale weerstandsratio van 1,2.

2.2. *De bestendige gedragslijn is dat het begrotingssaldo tussentijds niet wordt bestemd.*

Behoudens eventuele voorstellen tot budgetoverheveling bij de slotrapportage, vindt bestemming van het definitieve jaarresultaat van enig jaar doorgaans plaats bij de jaarverantwoording. Met de voorgestelde reserveringen wordt hier nu een voorschot op genomen.

Alternatieven

De najaarsrapportage niet vaststellen of de bestemming van het resultaat wijzigen.

Kosten, opbrengsten en dekking

Na vaststelling van de najaarsrapportage komt het begrotingssaldo 2021 uit op 219.000 euro voordelig. De wijziging van de begroting 2021 in de tijd gezien ziet er als volgt uit:

Financieel perspectief (begrotingssaldo)	begroting 2021	
Programmabegroting 2021		
Saldo na vastgestelde begroting 2021	-131	V
Begrotingswijzigingen		
Slotrapportage 2020	2	N
Voorjaarsrapportage 2021	-2.423	V
Totaal begrotingswijzigingen	-2.421	V
Saldo vóór najaarsrapportage	-2.552	V
Mutaties najaarsrapportage 2021		
Verzamelbesluit / financiële rechtmatigheid	-2.242	V
Diverse bijstellingen	-7.268	V
Totaal mutaties najaarsrapportage	-9.510	V
Storting in algemene reserve grondbedrijf	6.844	N
Storting in reserve sociaal domein	4.000	N
Storting in egalisatievoorziening afval	500	N
Reservering impuls cultuur	500	N
Saldo na najaarsrapportage 2021	-219	V

Bedragen x 1.000 euro

Vervolg

Eind 2021 zal de slotrapportage, de laatste tussenrapportage van 2021, aan de raad worden aangeboden

Bijlagen

- Najaarsrapportage 2021 (intern - 78616)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

Gedaan in de openbare vergadering van 12 oktober 2021,

de griffier,

de burgemeester,

drs. K.D. Handstede

A.J. Gerritsen